

Stanisław Ludwik Fidosz

1907-1967

Absolwent Wydziału Nawigacyjnego z 1930 r., oficer pokładowy, kapitan żegluga wielkiej, armator motorówki pasażerskiej i kutra rybackiego.

Urodził się 18 stycznia 1907 r. w Warszawie (rodzice Antoni i Teofila). Na egzaminy do Szkoły Morskiej w Tczewie popłynął z Warszawy Wisłą własnoręcznie zbudowaną łodzią. Po kolizji z liną promową zatonała z całym dobytkiem. Dalszą podróż odbył lądem za pieniądze wypłacone przez właściciela promu.

W trakcie nauki praktyki morskie odbywał na żaglowcu „Lwów”. W 1930 r. Ukończył Wydział Nawigacyjny Szkoły Morskiej w Tczewie, a po niej odbył obowiązkowe przeszkolenie wojskowe.

Jako oficer pokładowy pływał na statkach Żegluga Polskiej. Był na pokładzie „Niemna” w 1932 r., podczas ostatniego rejsu parowca staranowanego i posłanego na dno w Kattogacie przez fiński czteromasztowy bark „Lawhill”. W sierpniu 1932 r. otrzymał dyplom porucznika żegluga małej¹.

Po zejściu na ląd wydzierżawił od Banku Gospodarstwa Krajowego motorówkę pasażerską „Asta” (należącą wcześniej do spółki Wody Morskie Orłowo), którą pięknie odremontował odmalował i woził turystów po porcie gdyńskim i do Orłowa. „Podobno również do Sopotu, Jastarni i Helu”². A pomysły miał niebanalne: „Po całodzienniej mozolnej pracy można spędzić beztrudnie na pełnym morzu wieczór przy bridżu, zapominając o szarzyźnie życia codziennego. Wieczory takie urządza statek motorowy «Asta» pod kierownictwem por. marynarcki handlowej p. Fidosza. Statek motorowy «Asta» urządza wycieczki bridżowe codziennie po godz. 20.30 wieczorem”³. Według „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” dreszczyk emocji turystom miała zapewnić informacja, że statek „jest własnością byłego oficera zatopionego statku «Niemen»”⁴.

W 1935 r. motorówka została wycofana z eksploatacji, a Stanisław Fidosz wrócił do Warszawy i został cywilnym pracownikiem

Marynarki Wojennej. W międzyczasie przygotowywał się do zawodu rybaka morskiego.

W sierpniu 1939 r. zmobilizowany do Floty Pińskiej, był dowódcą statku obrony przeciwlotniczej „Gen. Sikorski”. Po samozatopieniu jednostek dostał się do niewoli sowieckiej. Z obozu pracy na torfowiskach pod Smoleńskiem udało mu się zbiec z częścią załogi „Sikorskiego”. Przedzierając się

Fot. z albumu S. Fidosza

Fot. z albumu S. Fidosza

1 „Dziennik Bydgoski” 18.08.1932, nr 188, s. 4.

2 Jerzy Miciński, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 1, Gdańsk 1996, s. 269.

3 „Dziennik Bydgoski” 29.06.1932, nr 147, s. 8.

4 Za: Jerzy Miciński, op. cit., s. 269 – „Ilustrowany Kurier Codzienny” 1933, nr 175 z 26.06.1933.

„Asta”

Fot. Zbiory NAC

do kraju ponownie dostał się w ręce Rosjan i trafił do sowieckiego obozu przejściowego w Przemyślu, a potem w ramach wymiany (między Sowiecami a Niemcami) – do obozu niemieckiego w Przemyślu, skąd dzięki zorganizowanej akcji udało mu się zbiec wraz z wielu innymi osadzonymi.

Okupację spędził w Legionowie pod Warszawą.

Po wojnie zaczął realizować rybackie plany. Wyzdierżawił kuter „Koń-25”, ale w 1948 r. kuter mu odebrano. Pływał więc na statkach handlowych do czasu odebrania przez komunistyczne władze mu prawa pływania. Przez jakiś czas pracował w Urzędzie Morskim w Szczecinie w jako kierownik placówki oznakowania nawigacyjnego w Świnoujściu. Potem powrócił do pływania najpierw pod obcymi banderami, potem w PŻM.

Stanisław Fidosz zmarł po ciężkiej chorobie w 1967 roku w Gdyni⁵.

Po obiedzie i ciężkiej pracy na „Lwowie”

Fot. z albumu Stanisława Fidosza

Źródła: *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom I, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, wyd. II, Gdynia 2000; *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom II, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, Gdynia 1996; Jerzy Miciński, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 1, Gdańsk 1996; „Dziennik Bydgoski” 18.08.1932, nr 188; „Dziennik Bydgoski” 26.06.1932, nr 145; <https://zeglarski.info/artykuly/95-rocznica-podniesienia-polskiej-bandery-lwow-zatrzymany-w-kadrze/>

5 <https://zeglarski.info/artykuly/95-rocznica-podniesienia-polskiej-bandery-lwow-zatrzymany-w-kadrze/>